

Auli Irjala

**SELVITYS MUSIIKKI-INSTITUUTTIEN
TOIMINNASTA VUOSINA 1987 - 1989**

*Taiteen keskustoimikunta
Tutkimus- ja julkaisuyksikkö
1991*

© Auli Irjala ja taiteen keskustoimikunta 1991

Taitto: Auli Irjala
Kansi: Jukka Urho

ISBN 951-47-4487-X
ISSN 0788-5318

Taiteen keskustoimikunta
Helsinki 1991

SISÄLLYS

1. JOHDANTO	1
2. VALTIONAPUA SAAVAT MUSIIKKI-INSTITUUTIT	2
2.1. Finlands svenska folkmusikinstitut	2
2.2. Kansanmusiikki-instituutti	5
2.3. Suomen harmonikkainstituutti	9
2.4. Työväenmusiikki-instituutti	11
3. UUSIA HANKKEITA	13
3.1. Rytmii-instituutti	13
3.2. Jazz-arkisto	14
3.3. Saamelaismusiikkihanke	15
3.4. Rääkkylän kansanmusiikkiprojekti	16
4. INSTITUUTTIEN TALOUS	17
5. YHTEENVETO	23
LIITEET	
LIITE 1.	
Kysely musiikki-instituuttien toiminnasta vuosina 1987-1989.	25
LIITE 2.	
Taulukko- ja kuvioluettelo.	26

1. JOHDANTO

Valtion säveltaidetoimikunta pyysi selvitystä valtionapua saavien instituuttien ja avun piiriin pyrkivien uusien instituutihankkeiden toiminnasta. Valtionapua saa neljä musiikki-instituuttia: Finlands svenska folkmusikinstitut, Kansanmusiikki-instituutti, Suomen harmonikkainstituutti ja Työväenmusiikki-instituutti. Uusia hankkeita ovat Rytmi-instituutti Seinäjoella, Rääkkylän kansanmusiikkiprojekti, Saamelaismusiikin instituutti ja Suomen jazzarkisto. Selvityksen tarkoitus on kartoittaa musiikki-instituuttien toiminta-alue ja sen laajuus silmälläpitäen valtionavun piiriin hakevia uusia hankkeita ja mahdollisia uusia musiikki-instituutteja. Kaikki musiikki-instituutit ilmoittavat toiminta-alueikseen samat tehtävät, mutta eivät välttämättä kuitenkaan toimi täysipainoisesti kaikilla alueilla.

Selvityksessä käytiin läpi neljän toimintansa vakiinnuttaneen instituutin toimintakertomukset ja valtionavun tiliselvitykset vuosilta 1987-1989 sekä täydennettiin tietoja kyselyllä (liitteenä). Muiden osalta tiedot kerättiin valtionapuhakemuksista. Rääkkylän kunnan musiikkileiritoiminta ja saamelaismusiikkitoiminta ovat saaneet vuonna 1988 valtionapua, joten niistä oli käytettävissä myös tiliselvitykset.

Instituutteja tarkastellaan toiminta-aloittain ja laskemalla kyselyajanjakson "tuotoksia": meneillään olevien tutkimusprojektien määrä, julkaisujen määrä, koulutuskurssien määrä, kerätyn arkistomateriaalin määrä jne. Tarkoitus ei ole verrata lukumääriä toisiinsa siten, että huiput olisivat vähemmän tuotteliaiden seuraavia tavoitteita, vaan lukumäärät kertovat kunkin instituutin koosta, kapasiteetista ja toiminnan keskipisteistä. Perustietoina on ilmoitettu vuoden 1989 toimitilaja työntekijätilanne. Luvut perustuvat instituuttien kyselyssä antamiin vastauksiin. Kappaleen 4. "Musiikki-instituuttien talous" tiedot on saatu tuloslaskelmista.

Paitsi että instituutteja verrataan keskenään, tarkastellaan myös niiden yhdessä luomaa toimintakenttää kokonaisuudessaan sekä instituuttien palvelujen kattavuutta. Tällöin nähdään onko uusille hankkeille tilaa vai hoituvatko uusien hankkeiden pyrkimykset jo olemassaolevien instituuttien toimesta. On pidettävä mielessä myös instituuttien kokoerot ja työntekijämäärät, jotka vaikuttavat niiden toiminnan erilaisuuteen. Pienen instituutin ehkä kannattaakin keskittyä muutama

toiminta-alueeseen eikä yrittää olla kaikenkattava, jolloin tehokkuus kärsii. Mielenkiintoinen näkökulma olisi instituuttien tarkastelu suhteessa koko musiikin kenttään, mutta sitä ei ole mahdollista tämän suppean selvityksen puitteissa tehdä. Voidaan kuitenkin nähdä, että musiikki-instituutit on perustettu niille musiikin alueille, jotka ovat olleet syrjässä valtavirroista mm. tutkimuksen, koulutuksen ja tiedotuksen suhteen eikä niiden tarpeellisuutta voi kiistää.

2. VALTIONAPUA SAAVAT MUSIIKKI-INSTITUUTIT

Musiikki-instituutit ovat kulttuurilaitoksia, joiden tehtävänä on hoitaa alansa tiedotus-, palvelu-, julkaisu-, tutkimus-, tallennus- ja koulutustoimintaa sekä alueensa musiikin edistämistä. Toimintakertomuksissaan instituutit ilmoittivat toimintansa tarkoitukseksi nämä päämäärät. Kuitenkin vain Kansanmusiikki-instituutti, jolla on iso koneisto, vakiintuneet toimintamuodot ja suurin budjetti, harjoitti kaikkia edellä mainittuja toimintamuotoja. Muut keskittyivät muutamaan toimintalohkoon: Työväenmusiikki-instituutilla ei ole lainkaan koulutusta, Harmonikkainstituutti ei harjoita lainkaan tutkimusta. Jokaisella instituutilla on oma lehti, jonka toimitustyöhön ainakin osallistuttiin, jollei toimittu julkaisijana. Yhteistyö toimii hyvin näiden neljän instituutin välillä; tarkasteluajankohtana instituutit olivat pitäneet yhteisen neuvottelupäivän Helsingissä.

2.1. Finlands Svenska Folkmusikinstitut

Yleistä

Finlands Svenska Folkmusikinstitut on perustettu 1978 ja se toimii Vaasassa, Svenska Kulturhusetissa noin sadan neliön huoneistossa. Henkilökuntaan kuului vuonna 1989 kaksi vakituista (johtaja ja amanuenssi) ja kaksi tilapäistä työntekijää.

Tutkimus

Kyselyjaksolla instituutilla oli meneillään neljä tutkimusprojektia: 1) Suomenruotsalaisen kansanmusiikin perustutkimus; 2) Kansanomaiset viisut (Folklig vissång), jonka puitteissa on tutkittu neljää perinnemiljöötä; 3) Tanssimusiikki 1920-1950-luvuilla ja 4) Nuorten kansanmusiikkikokemukset. Instituutissa ei ole yhtään varsinaista tutkijanvirkaa.

Koulutus

Vuosina 1987-89 pidettiin yhteensä viisi koulutuskurssia pelimanneille ja soitinrakentajille. Vuonna 1988 järjestettiin pohjoismainen seminaari kansanmusiikin pedagogiikasta. Instituutin työntekijät ovat vierailleet kouluissa yhteensä kuusi kertaa kyselyjakson aikana ja pitäneet luentokursseja Sibelius-Akatemiassa ja Vaasan yliopiston kasvatustieteellisessä tiedekunnassa. Kronobyn kansankorkeakoulun kanssa on suunniteltu musiikkipainotteista kansankulttuurilinjaa. Muissa kansankorkeakouluissa on pidetty kaksi viulunrakennuskursssia.

Julkaisut

Instituutti julkaisee äänitteitä (oma äänilevysarja) ja yhtä lehteä (Fiolen min, 4 nroa/vuosi) sekä tieteellisiä julkaisuja yhdessä muiden laitosten (mm. Svenska litteratursällskapet) kanssa. Vuosina 1987-89 instituutti julkaisi kolme LP-levyä, mikä lisäsi äänilevysarjan kokonaismäärän kymmeneen. Instituutin henkilökunta kirjoitti yhteensä seitsemän artikkelia erilaisiin julkaisuihin sekä osallistui muihin myöhemmin julkaistaviin toimitustöihin (Vaggvisor-kokoelma, Småskrifter-serie, julk. 1990). Instituutin johtaja on mukana Sumlen-vuosikirjan toimituskunnassa ja instituutti osallistuu Svenskt Visarkivin toimittaman Sveriges Medeltida Ballader julkaisemiseen. Kyselyjaksolla instituutti teki seitsemän radio/TV -ohjelmaa.

Kyselyjakson aikana ilmestyneet äänitteet:

1. Unga spelmän från Österbotten (levy).
2. Unga spelmän från Åboland-Åland (levy).
3. Esselåter - det är mänskligt att fela (levy).
4. Musiken - Hälsan - Framtiden (kasetti).

Tallennus

Instituutti kerää ja arkistoi suomenruotsalaiseen kansanmusiikkiin liittyvää materiaalia, sekä vanhempaa musiikkitraditiota että uudempaa pelimanniliikettä koskevaa tietoa. Tallennus muodostaa keskeisen osan instituutin toimintaa ja se palvelee pitkälti omaa tutkimustoimintaa. Oman keräystoiminnan lisäksi arkistoon saapuu paljon lähetettyä materiaalia. Kyselyjaksolla instituutissa tallennettiin 114 tuntia ääninauhoja, 27 tuntia kuvanauhoja, 1150 valokuvaa ja 1800 sivua lehtileikkeitä (SITA). Kirjasto karttui vuonna 1989 80 nimikkeellä ja levystö kahtena vuonna 75 äänitteellä. Kirjasto koostuu sekä vanhemmasta että uudemmasta kansanmusiikki- ja kansanperinnekirjallisuudesta. Vuonna 1982 instituutti sai lahjoituksena Otto Seiren 410 volyyymiä käsittävän kokoelman kotimaista ja eurooppalaista kansan-

musiikkikirjallisuutta. Muutoinkin suuri osa kirjaston karttumisesta tapahtuu lahjoitusten kautta ja varsinkin instituutin 10-vuotisjuhlavuonna saatiin suurempia kirjalahjoituksia pohjoismaisilta arkistoilta.

Vuonna 1987 aloitettiin viisukartoitus, johon on ajoittain ollut mahdollista palkata tuntipalkkainen työntekijä. Arkistointi on systemaattista ja jatkuvaa. Vuonna 1987 alettiin arkistoinnissa käyttää tietokonetta apuna.

Palvelu

Instituutti harjoittaa palvelu- ja tiedotustoimintaa. Asiakkaana ovat sekä tutkijat että suuri yleisö. Kirjasto ja arkisto ovat palvelutoiminnassa keskeisiä tiedonlähteitä. Instituutti kokoaa pelimanneja ja laulajia yhteisiin traditioiltoihin, joissa kerrotaan ajankohtaisista tutkimuksista ja projekteista sekä esitetään kansanmusiikkia. Kyselyajanjaksolla järjestettiin viisi tapahtumaa ja kuusi konserttia. Suomenruotsalaisten pelimannien vuosittaisen kesäkokouksen yhteydessä on instituutilla ollut ns. traditiokulma, jossa saa esittää musiikkia ja kertoa siitä. Instituutti myös kuvaa videofilmille pelimannikokouksen.

Näyttelyt

Instituutti järjesti kesällä 1987 yhdessä Sibeliusmuseon ja Ahvenanmaan museon kanssa Folkmusik och Finlands svenskbygder -näyttelyn Tukholman musiikkimuseossa. Elokuussa 1987 instituutti osallistui näyttelyyn SKUT-konferenssin ja -messujen yhteydessä Vaasassa. Vuonna 1988 järjestettiin 10-vuotisjuhlanäyttely, joka esitteli kansanmusiikkia eri aikoina ja eri miljöissä. Kesällä 1988 järjestettiin yhteispohjoismaisesti Edvin Nydahl -muistonäyttely.

Kansainvälinen yhteistyö

Folkmusikinstitut on tiiviissä yhteistyössä useiden pohjoismaisten laitosten, museoiden, yliopistojen ja arkistojen kanssa. Instituutti on mukana yhteispohjoismaisessa MUSIKUS-kansanmusiikkiprojektissa. Vuonna 1988 järjestettiin pohjoismaisen kansanmusiikkiseminaari. Instituutti on International Council for Traditional Music -järjestön jäsen ja edustettuna Nordisk forening for folkedansforskning -järjestössä.

Instituutin oma näkemys roolistaan ja toimintakentästään

Instituutti palvelee Suomen ruotsikielisen kansanmusiikin alueella eri instansseja, organisaatioita, tutkijoita ja muita kiinnostuneita. Finlands svenska folkmusikinstitut on ainoa alallaan, joten sen tehtäväkenttä on sekä maantieteellisesti että aihealueeltaan suuri. Yhteistyö pohjoismaiden kanssa on tiivistä.

2.2. Kansanmusiikki-instituutti

Yleistä

Kansanmusiikki-instituutti on musiikki-instituuteista vanhin, perustettu vuonna 1974 ja se toimii Kaustisella Pelimannitalossa. Sen palveluksessa oli vuonna 1989 kuusi vakituista (johtaja, apulaisjohtaja, julkaisutoimittaja, koulutusohjaaja, arkistonhoitaja ja toimistonhoitaja) ja neljä tilapäistä työntekijää.

Tutkimus

Kyselyajanjaksolla instituutissa oli perustutkimuksen lisäksi meneillään seitsemän tutkimushanketta, joista kuusi käsitteli kansanmusiikkia ja yksi populaarimusiikkia: 1) Uuden kansanmusiikkiliikkeen historia ja ideologia, johon liittyy alatutkimushanke Pelimannien sävellystoiminta; 2) Musiikin paikallishistoriat: Järviseudun musiikkihistoria, Evijärven musiikkihistoria, Kauhavan musiikkihistoria, Euran musiikkihistoria, Kaustisen musiikkihistoria; 3) Tyylintutkimukset: Perhoniemi-kanteleensoitto -projekti, Kalevalaisen laulun muuntelu -projekti, Kanteleen sulkutyylit -projekti, 2-rivisen hanurin soittotyylit ja mestaripelimannien soittotyylit -projekti; 4) Kalevalaisen musiikin tutkimus; 5) Soitinhistoria, organologia: tutkimuskohteena kantele, 1- ja 2-rivinen hanuri, kansanomaiset puhalinsoittimet ja harmoni; 6) Suomalaisen populaarimusiikin varhaisvaiheet, rinnakkaistutkimuksena Amerikansuomalaisten musiikki -projekti; 7) Kansanmusiikki musiikkikasvatuksessa, alunperin Kantele kouluun -projekti, joka laajeni tutkimusprojektiksi.

Kansainvälistä tutkimusyhteistyötä tehdään mm. pohjoismaiden, Baltian maiden, muiden suomalais-ugrilaista musiikkia tutkivien laitosten sekä Unkarin ja Viron tiedeakatemioiden kanssa. Vuorotellen Unkarin kanssa järjestetään joka toinen vuosi tutkijaseminaari, vuonna 1989 se oli Kaustisella, vuonna 1991 se järjestetään Budapestissa. Kyselykaudella instituutti on ollut mukana Työväenmusiik-

ki-instituutin kuubalaisen musiikin tutkimusprojektissa sekä yhteispohjoismaisessa MUSIKUS-kansanmusiikkiprojektissa. Kansanmusiikki-instituutista osallistutaan mm. International Council for Traditional Music, Society for Ethnomusicology ja Nordic Institute of Folklore -tutkijayhteisöjen toimintaan ja seminaareihin. Instituutissa ei ole varsinaista tutkijan virkaa, vaan tutkimustyö tapahtuu muun toiminnan lomassa.

Koulutus

Kansanmusiikki-instituutilla on koulutusta varten Ala-Könni-opisto. Vuonna 1980 perustettiin koulutusohjaajan vakanssi, joka mahdollistaa systemaattisen koulutustarjonnan sekä valtakunnallisesti että ulkomaille. Opistossa on käynyt vierailijoita sekä ulkomailta että kotimaasta ja opetuksessa on ollut maailman musiikkikulttuureja esitteleviä kursseja (mm. Tansanian, Kuuban, Senegalin, itäkarjalaisen, virolaisen, suomalais-ugrilaisen, pohjoisamerikkalaisen ja englantilaisen), joita on järjestetty myös pohjoismaisen yhteistyönä. Ala-Könni-opiston kurssien pääaiheet ovat: suomalaisen kansanmusiikin perinnelajit, soittimisto ja tyylioppi, kansanmusiikki musiikkikasvatuksessa, populaarimusiikki ja vieraat musiikkikulttuurit. Vuosina 1987-89 opistossa järjestettiin 41 kurssia ja vuosina 1987-90 kurssilaisia oli 1053. Muuta kurssi- ja koulutustoimintaa järjestettiin vuosina 1987-89 yhteensä 48 kurssia. Luentoja ja esitelmiä pidettiin 38 kappaletta. Koulutusprojekteista tärkein on Kantele kouluun -projekti, joka on jatkunut viime vuosina Kansanmusiikki musiikkikasvatuksessa -projektina. Soitonopettajaverkosto on Kansanmusiikki-instituutin on kouluttama noin 25 henkilön ryhmä, joka pitää kursseja maakunnissa.

Julkaisut

Kansanmusiikki-instituutti julkaisee kirjoja, äänilevyjä ja kasetteja sekä kahta lehteä (Kansanmusiikki, 4 nroa/vuosi ja Viiskielinen, 4 nroa/vuosi). Kyselyjaksoilla julkaistiin 11 kirjaa, 11 äänitettä ja 2 videota. Radio-ohjelmia on tehty noin 15 kpl vuodessa. Toimihenkilöt kirjoittivat vuosina 1987-89 71 lehtiartikkelia.

Kyselyjakson aikana kustannetut ja toimitetut kirjalliset julkaisut:

1. Heikki Laitinen, Hannu Saha: Lär dig spela 5- strängad kantele.
2. Hannu Saha (toim.): Viiskielisen kantelen ohjelmistoa 2.
3. Ilkka Kolehmainen, Simo Westerholm (toim.): Iitin Tiltu.
4. Simo Westerholm (toim.): Kaustinen Folk Music Festival 20.

5. Kristiina Ilmonen (toim.): Kauhavan laulukirja.
6. Ossi Niinimäki (toim.): Ohjelmistoa kaksiriviselle hanurille.
7. Paavo Helistö: Klaneetti.
8. Heikki Laitinen, Hannu Saha: A Guide to Five-String Kantele Playing.
9. Liisa Valo, Jussi Wirkkala (toim.): Kaustisen laulukirja 1.
10. Sinikka Järvinen (toim.): Viisikielisen kantelen ohjelmistoa 3.
11. Niles Hokkanen: Johdatus improvisointiin.

Kyselyjakson aikana julkaistut äänitteet:

1. Pium paum paukkaa. Itä-Helsingin musiikkiopiston lapsikuoro, Niekku ja Heikki Laitinen (kasetti).
2. Erkki Rankaviita ja Tallari ystävineen (levy ja kasetti).
3. Festivaalikasetti 1987.
4. Alaspään veljekset: Kolmen pojan sottiisi (levy ja kasetti).
5. Suomen kansanmusiikki 1. Folk Music in Finland 1 (levy).
6. Tallari: Harjumäen kalliolla (levy).
7. Festivaalikasetti 1988.
8. Tallari: Mestarien jäljillä (levy ja kasetti).
9. Niekku: Niekku 2 (levy ja kasetti).
10. Tallari: Maatalouskoneiden vapaapäivä (levy).
11. Festivaalikasetti 1989.

Tallennus

Instituutin tallennus ja arkistointi palvelee ensisijaisesti omaa tutkimustoimintaa, mutta myös opiskelijoita, tutkijoita ja harrastajia. Instituutti on keskusarkistojen kanssa yhteistyössä. Instituutin arkisto on suomalaisen kansanmusiikin erikoisarkisto. Tallennus on systemaattista ja liittyy usein tutkimustyöhön. Kyselyjaksolla kertyi 373 tuntia ääninauhoja, 144 tuntia kuvanauhoja, 1650 kpl valokuvia ja 6200 kpl lehtileikkeitä (SITA). Kirjoja hankittiin 350 kpl, äänitteitä 220 kpl ja lisäksi 20 soitinta. Äänitearkisto on ATK-luetteloitu. Arkistoa hoitaa päätyönään yksi toimihenkilö. Instituutti on International Association for Sound Archives -järjestön jäsen.

Näyttelyt

Kyselyjakson aikana instituutti on järjestänyt neljä näyttelyä: 1) vuonna 1985 valmistunut ja vuonna 1990 Ikaalisten kaupungille myyty Rapapallit ja lakuttimet;

2) Kaustinen-Musiikin koto; 3) suomalais-ugrilaisia soittimia esittelevä näyttely. Lisäksi Kaustisen kansanmusiikkijuhlien yhteydessä järjestetään jokavuotinen julkaisunäyttely.

Palvelu

Kansanmusiikki-instituutti toimii suomalaisen kansanmusiikin tiedotuskeskuksena ja palvelee kansanmusiikkia koskevissa kysymyksissä yksityisiä ja yhteisöjä. Palvelutoiminta on sekä valtakunnallista että kansainvälistä ja siihen osallistuvat kaikki instituutin toimihenkilöt. Vuonna 1987 instituutista lähetettiin 5784, vuonna 1988 5061 ja vuonna 1989 5641 postilähetystä. Materiaalia on toimitettu noin 20 maahan.

Kansainvälinen yhteistyö

Kansanmusiikki-instituutin kansainvälinen toiminta on lisääntynyt vuosittain ja se kattaa jokaisen toimialan. Jatkuvaa yhteistyötä tehdään Eestin kielen ja kirjallisuuden instituutin, Unkarin tiedeakatemian, pohjoismaisten tutkimuslaitosten ja Baltian maiden tutkijoiden kanssa. (Katso myös kohta Tutkimus.)

Instituutin oma näkemys roolistaan ja toimintakentästään

Kansanmusiikki-instituutti on suomalaisen kansanmusiikin tiedotus- ja tutkimuslaitos, jonka tehtäviin kuuluvat alan palvelu-, koulutus-, tallennus-, arkistointi-, tutkimus- ja julkaisutoiminnat sekä yleinen kansanmusiikin edistäminen suomalaisessa musiikki- ja kulttuurielämässä. Kansanmusiikki-instituutin työkentäksi on muodostunut taidemusiikki-instituutioiden ulkopuolelle jäävä laaja kulttuurialue. Kansanmusiikki ymmärretään laajasti kaikeksi kansanomaiseksi musiikiksi ja musisoinniksi. Kansanmusiikki-instituutin etuna on toiminnallinen monipuolisuus, jonka tuloksista voivat kaikki halukkaat nauttia. Runsaan viidentoista vuoden aikana Kansanmusiikki-instituutti on kasvanut aktiiviseksi, eläväksi ja näkyväksi kulttuurilaitokseksi, jolla on johtava asema alallaan.

2.3. Suomen Harmonikkainstituutti

- Yleistä* Harmonikkainstituutti perustettiin 1980 ja se toimii Ikaalisissa, kaupungin omistamassa Hanuritalossa. Instituutin palveluksessa oli 1989 päätoimisesti kaksi henkilöä, johtaja ja toimistos sihteeri, sekä useita tilapäisiä kurssiopettajia.
- Tutkimus* Harmonikkainstituutilla ei ole omaa tutkimustoimintaa, mutta se tukee harmonikkatutkimusta. Tuen määrä oli vuonna 1987 6000 mk ja vuonna 1989 800 mk. Materiaalitukea annettiin kyselyjaksolla neljälle tutkimukselle.
- Koulutus* Koulutus- ja kurssitoiminta on keskeinen harmonikkainstituutin toiminnassa. Vuonna 1989 järjestettiin yhteensä 30 erilaista kurssia tai seminaaria harmonikan ja harmonikkamusiikin alueelta.
- Julkaisut* Harmonikkainstituutti julkaisee pääasiassa nuotteja ja äänitteitä sekä yhtä lehteä (Viisirivinen, 2 nroa/vuosi). Yhdessä Harmonikasoiton opettajat ry:n kanssa julkaistaan Vapaalehdyykkä-lehteä. Kyselyjaksolla julkaistiin yksi kirja (Kimmo Mattila, Matti Rantanen, toim., Harmonikka elämäntyönä. 70-vuotisjuhlakirja Lasse Pihlajamaalle.), viisi äänitettä ja 11 nuottivihkoa.
- Kyselyajanjaksolla instituutti julkaisi seuraavat äänitteet:
1. Tuulen tanssi. Matti Rantanen soittaa Lasse Pihlajamaan sävellyksiä.
 2. Reflections. Uutta suomalaista musiikkia kahdelle harmonikalle.
 3. Historiallisia harmonikkalevytyksiä I.
 4. Sata Häme Soi 1988.
 5. Bounjour Paris. Marcel Azzola duo.
- Tallennus* Tallennus ja arkistointi ovat keskeisimpiä instituutin toiminta-alueita ja se palvelee mm. tutkijoita ja toimittajia. Arkistomateriaalia käytetään myös julkaisujen tekemisessä sekä omassa koulutus- ja luentotoiminnassa. Instituutti harjoittaa omaa toimintaa tallennustoimintaa, hankkii aiheeseen liittyviä julkaisuja, käyttää SITAn leikepalvelua sekä seuraa tv- ja radio-ohjelmia (kyselyjakson keräysmääriä ei ole ilmoitettu). Arkisto koostuu äänitteistä (500 kpl levyjä, 1500 tuntia nauhoja), videoista (300 tuntia), lehtileikkeistä (13 000 kpl), valokuvista, nuoteista sekä vanhoista soittimista. Instituutilla on myös kirjasto (250 nimikettä), johon hankitaan

harmonikkaan liittyvä koti- ja ulkomainen kirjallisuus, sekä nuotisto (2200 nimeä). Vanhojen harmonikkojen kokoelma käsittää 35 soitinta ja on yleisön nähtävillä. Vuodesta 1982 lähtien on vuosittain maalautettu yhden suomalaisen harmonikansoittajan muotokuva. Tallennukseen ja arkistointiin osallistuvat kaikki työntekijät. Kesäkuussa 1989 Ikaalisissa avattiin pysyvä soitinmuseo, jossa on instituutin toimesta esillä vanhojen harmonikkojen kokoelma, kuvamateriaalia ja muuta dokumenttiaineistoa.

Palvelu

Instituutin palvelutoiminnan asiakkaita ovat laitokset, yhteisöt, harrastajat, musiikkioppilaitosten opettajat ja opiskelijat sekä korkeakouluopiskelijat. Palvelutoiminta käsittää mm. opastusta harmonikkatapahtumien järjestämiseen, materiaalitöitä, tietoja opettajista ja lautakunta-apua.

Kansainvälinen yhteistyö

Harmonikkainstituutti pitää yhteyttä eri maiden musiikkikorkeakoulujen kanssa, harjoittaa opiskelijavaihtoa sekä hoitaa ulkomaisten tapahtuma- ja kilpailutiedotteiden jakelua Suomessa. Vuonna 1989 järjestettiin kansainvälinen harmonikkaseminaari, johon osallistui 12 maan korkeakouluopettajia ja -opiskelijoita. Instituutti on International Association for the Study of Popular Music ja Confédération Internationale des Accordeonistes -järjestöjen jäsen.

Instituutin oma näkemys roolistaan ja toimintakentästään

Harmonikkainstituutin toimintaa ohjaa harmonikan kaksi soittotraditiota, ns. perinteinen harmonikkamusiikki ja uusi moderni taidemusiikki. Tärkeä sidosryhmä on Suomen harmonikkaliitto, jolla on 6000 jäsentä. Suomessa on arvioitu olevan noin 100.000 harmonikan harrastajaa, joiden kontaktipisteenä instituutti toimii.

2.4. Työväenmusiikki-instituutti

- Yleistä* Työväenmusiikki-instituutti perustettiin 1979 ja se toimii Helsingissä noin 160 neliön tiloissa. Vuonna 1989 instituutilla oli kaksi vakituista työntekijää (johtaja ja erikoistutkija).
- Tutkimus* Kyselyjakson aikana Työväenmusiikki-instituutissa on ollut meneillään kahdeksan tutkimushanketta. Näistä kaksi on ollut yhteistyöprojekteja, joiden rahoitus on tullut ulkopuoliselta taholta ja Työväenmusiikki-instituutti on antanut työtilat ja "henkistä materiaalia": 1) Musiikkikulttuurin murros teollistumisajan Suomessa, rahoitus Suomen Akatemia, tutkimuksen julkaisi Suomen etnomusikologinen seura; 2) Suomen musiikkikulttuuri ja -politiikka - rakenteet ja ristiriidat, taiteen keskustoimikunnan rahoitus, neljä osatutkimusta, julkaisija taiteen keskustoimikunta.
- Kansainväliseen yhteistyöhön liittyy kuusi tutkimushanketta:
- 1) Mediafrica-projekti (UM tukee kahtena vuonna yhteensä 900 000 mk);
 - 2) Bagamoyo-projekti Tansanian valtion taidekoulun kanssa;
 - 3) yhteistyö kuubalaisen musiikin tutkimus- ja tiedotuskeskuksen CIDMUC:in kanssa, jossa myös Kansanmusiikki-instituutti on mukana;
 - 4) Etiopian musiikin tutkimus;
 - 5) Setumaan perinnesiikki ja -juhla;
 - 6) World Music -projekti.
- Koulutus* Instituutti ei järjestä koulutusta, mutta on antanut asiantuntemustaan mm. etnomusiikin alalta.
- Julkaisut* Työväenmusiikki-instituutti julkaisee kirjoja, äänitteitä, videoita sekä Musiikin suunta -lehteä yhdessä Suomen etnomusikologisen seuran kanssa (4 nroa/vuosi). Kirjoja julkaistiin v. 1987-89 neljä, äänitteitä kuusi ja pienpainatteita kolme kappaletta. Radio-ohjelmia tehtiin kuusi kappaletta. Ulkomaanmatkoilla kuvattiin opetusvideoita. Muiden kustantamia julkaisuja kertyi kolme. Instituutin laitteis-

tolla äänitettiin myös viisi ulkopuolista levyä sekä YLE:lle Paavo Heinisen Veitsiooppera Savonlinnan oopperajuhlilla.

Kyselyjakson aikana instituutin julkaisusarjassa ilmestyneet kirjalliset julkaisut:

1. Jari Muikku: Vinyylin viemää. Äänilevyn tuottamisen karu todellisuus.
2. Pekka Oesch: Levyarvostelun tuolla puolen. Neljä näkökulmaa rockkritiikkiin.
3. Vesa Kurkela, Anu Laakkonen (toim.): Vaijeritemppu. Ilpo Saunion juhlakirja (kust. yhdessä SES:n, TSL:n ja KSL:n kanssa).
4. Tapio Lipponen: Off-nappulaa ei ole.

Kyselyjakson aikana ilmestyneet äänitteet:

1. Kuuban rytmi (kasetti ja oheisvihko).
2. Tulevaisuus on valoisa. Etiopialaista populaarimusiikkia (kasetti).
3. Alem Abeba 1. Etiopialaista populaarimusiikkia (kasetti).
4. Alem Abeba 2. Etiopialaista populaarimusiikkia (kasetti).
5. Dogon musiikkia. Malilaisen heimon musiikkia (kasetti).
6. Bicc Stars. Tansanialainen yhtye (kasetti).

Tallennus

Tallennustoiminnan pääalueet ovat etninen musiikki, populaarimusiikki ja työväenmusiikki. Tallennus palvelee ensisijaisesti instituutin omia projekteja, mutta myös muita tiedontarvitsijoita. Kyselyjaksolla tallennettiin 80 tuntia ääninauhvoja. Muita määriä ei ole ilmoitettu, mutta instituutti kerää lehtileikkeitä, kirjoja, lehtiä, äänitteitä, nuotteja, videoita, haastatteluja, radio- ja tv-ohjelmia. Arkistointi ei ole ollut työvoiman ja varojen puutteessa systemaattista.

Palvelu

Työväenmusiikki-instituutin palvelutoimintaa käyttävät pääasiassa toimittajat, korkeakouluopiskelijat, tutkijat, konsertin järjestäjät, kuorot ja harrastajat. Kyselyajanjaksolla palvelutoiminta on kohdistunut työväenmusiikin sijasta yhä enemmän eri kulttuurien musiikkiin.

Kansainvälinen yhteistyö

Kansainvälinen toiminta on muodostunut Työväenmusiikki-instituutin keskeisimmäksi toiminta-alueeksi ja siihen liittyy tutkimus-, tallennus- ja julkaisutoimintaa. Kulttuuriyhteistyötä tehdään mm. kehitysmaiden kanssa, muut vakiintuneet yhteistyökumppanit ovat Tansanian valtion taidekoulu, CIDMUC (Centro de

Investigación y Desarrollo de la Música Cubana), IASPM (International Association for the Study of Popular Music), WOMAD (World of Music, Arts and Dance) ja Viron säveltäjäliitto. (Katso myös kohta Tutkimus.)

Instituutin oma näkemys roolistaan ja toimintakentästään

Työväenmusiikki-instituutti on etnomusikologinen tutkimuslaitos ja eräänlainen uuden musiikkikulttuurin pesäke. Instituutin tarkoitus on edistää maailman eri musiikkien tuntemusta Suomessa. Instituutti tarjoaa myös työmahdollisuuksia nuorille musiikintutkijoille ja julkaisukanavia uusille tutkimuksille. Kansainvälinen toiminta on muodostanut viime vuosina huomattavimman osan instituutin toiminnasta ja instituutti on toiminut edelläkävijänä Suomen ja kehitysmaiden välisessä kulttuurivaihdossa.

3. UUSIA HANKKEITA

3.1. Rytmii-instituutti

Tausta-organisaatiot Vuonna 1989 perustettu kannatusyhdistys, jonka jäseniä ovat KEMU ry (Vaasan läänin kehittyvän musiikin yhdistys) ja VELMU ry (Vaasan elävän musiikin yhdistys). Rytmii-instituutti perustettiin marraskuussa 1990, selvityksen aikana, joten tiedot ovat toimintasuunnitelmasta.

Toimintasuunnitelma rytmii-instituutti toimisi suomalaisen rock- ja populaarimusiikin tiedotus- ja tutkimuslaitoksena, jonka tehtäviin kuuluu nuorison musiikkiharrastuksen edistäminen, alan koulutuksen järjestäminen, rock-rytmimusiikin tiedotus- ja tutkimustoiminta, alan kansainvälisten kontaktien edistäminen ja yleensä rockin ja rytmimusiikin edistäminen suomalaisessa musiikki- ja kulttuurielämässä.

Tutkimuksen osalta Rytmii-instituutin tavoitteena on toimia kokoavana voimana rock- ja populaarimusiikkitutkimuksen alalla. Vuonna 1990 instituutti on järjestänyt Seinäjoella rockmusiikkiseminaarin ja Maailman musiikki -seminaarin. Arkisto ja kirjasto palvelisivat etupäässä tutkimusta mutta myös muita kiinnostuneita.

Instituutin tarkoituksena on paikata Suomen populaarimusiikin koulutustarvetta eri näkökulmasta kuin mitä läntisen, klassisen musiikin piiristä omaksuttu konservatorioperinne tuo. Lähtökohtana on VELMUn harjoittama koulutustoiminta ja päämääränä valtakunnallinen laajuus. Musiikinopetuksella pyritään nuorten persoonallisuuden herättämiseen ja ilmentämiseen keinoin, jotka eivät ole ennalta määrättyjä. Metodi muistuttaa kansanmusiikin opettamisen ideaa. Koulutuksen päämääränä on luovan kyvyn ja musiikin harrastuksen kehittäminen sekä valmiuden antaminen esim. pyrkimiseen Oulunkylän opistoon tai työn aloittamiseen ammattilaisena.

Julkaisu- ja tiedotustoiminnan perusta on tällä hetkellä KEMU ry:n Botnia Beat -lehti. Tavoitteena on alaan kuuluvan aineiston julkaiseminen ja levittäminen. Suunnitelmissa on mm. raportti Seinäjoen seminaarista sekä opetusmateriaalisarjan julkaisu.

Tavoitteena on toimia musiikkipoliittisena vaikuttajana suomalaisessa musiikki- ja kulttuurielämässä. Instituutti huolehtisi organisoidusti rockin kehittämisestä taidekasvatukselliset päämäärät huomioiden sekä rock- ja populaarimusiikin tutkimuksen keskittämisestä.

3.2. Jazzarkisto

<i>Tausta-organisaatiot</i>	Suomen jazzliitto, Oulunkylän Pop- ja jazzopisto ja Suomen muusikkojen liitto. Joulukuussa 1990 perustettiin Suomen jazzarkiston kannatusyhdistys, jonka jäseniä ovat em. liitot ja opisto sekä yksityishenkilöt.
<i>Toimintasuunnitelma</i>	Jazzarkiston tehtävä olisi suomalaisen jazzmusiikin historiaan liittyvän tiedon kerääminen, tallennus ja arkistointi sekä siihen liittyvä tutkimustyö. Tällä hetkellä ei mikään laitos tai arkisto kerää jazzhistoriallista materiaalia eikä Suomessa ole jazzmusiikkiin erikoistunutta musiikkihistoriallista arkistoa. Yksityiset harrastajat ovat keränneet huomattavat asiakirja-, valokuva- ja äänitekokoelmat jazzmusiikin alueelta, mutta aineisto on hajallaan ja vaarassa hävitä. Systemaattinen aineistonkeruu ja tallentaminen tulisi siksi aloittaa mitä pikimmin. Aineisto käsittäisi

mm. valtakunnalliset jazzäänitteet, lehdet, julkaisut ja lehtileikkeet. Keräys ja tallennus muodostaisivat perustan tutkimukselle ja julkaistominnalle. Arkisto edistäisi suomalaisen ja afroamerikkalaisen musiikkikulttuurin tutkimusta ja tiedottaisi siitä. Jazzarkiston tulisi olla arkistolain alainen. Muissa pohjoismaissa vastaava arkistotoiminta on ollut jo pitkään säännöllisesti käynnissä.

Jazzarkisto sijoittuisi Oulunkylän Pop- ja jazzopiston yhteyteen, jonka uuden toimitilan rakennussuunnitelmassa on sille varattu tilaa. Näin arkistolla olisi käytössään tarvitsemansa työ- ja sosiaalitilat, arkistotilat, tutkijahuoneet, kirjasto, studio, musiikin tallennus-, kokeilu- ja tutkimustilat. Oulunkylän Pop- ja jazzopiston uuden toimitilan lasketaan olevan valmis vuonna 1995.

3.3. Saamelaismusiikkihanke

*Tausta-
organisaatio*

Deanu kultur ja musea ry

*Toiminta-
suunnitelma*

Deanu kultur ja musea ry:n toiminta perustuu vuonna 1987 opetusministeriölle luovutettuun Saamelaiskulttuuritoimikunnan mietintöön. Mietinnössä toimikunta ehdottaa saamenkielisen musiikinopetuksen ja saamelaisen perinnesäveltäjäopetuksen järjestämistä perustamalla Utsjoen kuntaan itsenäinen musiikkikoulu, jonka yhteyteen voitaisiin myöhemmin perustaa saamelaismusiikin instituutti. Toimikunnan ehdotuksen mukaisesti Deanu kultur ja musea perusti vuonna 1988 Utsjoelle Same musihkkainstituutta - Saamelaismusiikki-instituutin, jonka toiminnan päämääriä ovat saamenkielinen musiikinopetus, saamelaisen perinnesäveltäjäopetuksen opetus, musiikin teoria, perinnekulttuuriin kuulumattomien instrumenttien opetus ja saamelaisalueen (haja-asutusalue) musiikinopetuksen järjestäminen. Tällä hetkellä 'instituutti' toimii lähinnä musiikkikouluna. Yhdistyksellä on myös museotoimintaa, jota varten se on hankkinut saamelaistalon ja vuokrannut tontin.

Musiikkitoimintaa on harjoitettu vuodesta 1987 lähtien. Vuonna 1988 yhdistys järjesti neljä kitaransoiton peruskurssia ja yhden pianonsoitonkurssin Utsjoen ja Inarin kuntien alueella. Kitarakursseilla oli yhteensä 172 oppilasta ja ne kestivät

yhteensä 98 tuntia. Vuonna 1988 toimintomenot olivat 10.360 mk ja vuonna 1989 kurssimenot 12.202 mk.

3.4. Rääkkylän kansanmusiikkiprojekti

Tausta-organisaatiot Pohjois-Karjalan maakuntaliitto ja Rääkkylän kunta.

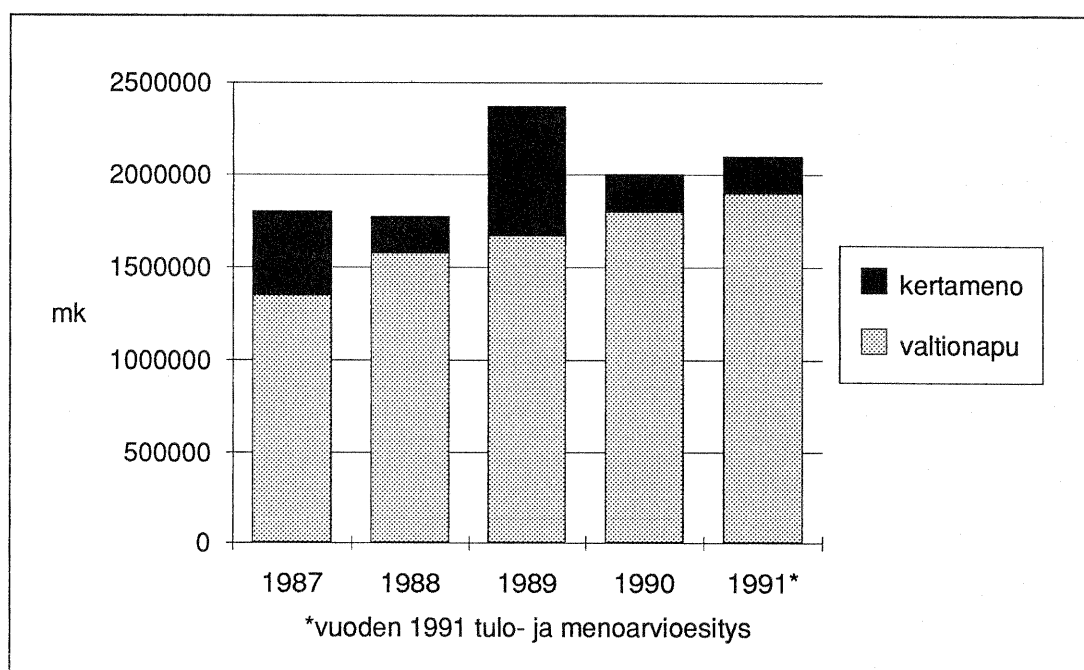
Toimintasuunnitelma Rääkkylässä on vuodesta 1983 alkaen järjestetty kansanmusiikin kursseja ja leirejä. Vuonna 1989 järjestettiin kuukauden ajan kursseja ja leirejä sekä 10 konserttia ja 5 musiikkitilaisuutta. Tavoitteena on perustaa karjalainen kansanmusiikkikeskus, jonka toimintamuotoja olisivat kurssit ja leirit keäisin sekä lyhyt- ja ammattikurssit talvisin, konsertit ja tapahtumat, kansanmusiikin ja karjalaisen kansanperinteen tutkimus, kulttuurivaihto Neuvosto-Karjalan kanssa, soitinrakennus sekä ohjelmapalvelut (kansanmusiikin ja kansantanssin esiintyjävälitys). Vuoden 1990 toiminta painottuisi lasten- ja nuorten kansanmusiikki- ja tanssikursseihin, karjalaiseen perinteeseen, lasten ohjaajien kursseihin, konsertteihin ja kurssikeskusalueen suunnitteluun.

Vuonna 1983 aloitettiin Rääkkylässä Pelimannileirit. Vuonna 1988 järjestettiin kolme leiriä ja yksi soitinrakennuskurssi. Osallistujia oli yhteensä 140. Leirien yhteydessä oli 5 konserttia. Leirit järjesti Rääkkylän kunnan nuorisolautakunta ja kulttuurilautakunta.

4. INSTITUUTTIEN TALOUS

Valtio myöntää avustusta neljälle musiikki-instituutille taiteen tukemiseen osoite-
tuista veikkaus- ja raha-arpajaisten voittovaroista. Tämän valtionavun määrä on
pysytellyt tasaisena. Vuoden 1990 rahanarvossa laskettuna avun määrä on noussut
hieman.¹ Sensijaan ns. kertamenona (eräät lisäavustukset taiteen tukemiseen
-määrärahamomentti) maksetun avustuksen määrä on vaihdellut enemmän: vuonna
1988 kertameno oli 195.000 mk ja seuraavana vuonna 700.000 mk. Instituutit saa-
vat tuloa myös muina avustuksina sekä oman toiminnan tuottona.

Kuvio 1. Valtionavun ja kertamenon määrä vuosina 1987-1991.



¹Tilastokeskus, Rahanarvon kerrointaulukko: 1990 = 1, 1989 = 1.033, 1988 = 1.084, 1987 = 1.115.

Taulukko 1. Valtionavun ja kertamenon mk-määrä vuosina 1987-1991.

Vuosi	valtionapu	kertameno	yhteensä
1987	1.350.000	450.000	1.800.000
1988	1.575.000	195.000	1.770.000
1989	1.670.000	700.000	2.370.000
1990	1.800.000	200.000	2.000.000
1991	1.900.000	200.000	2.100.000

Taulukko 2. Valtionavun (sisältää kertamenon) jakautuminen instituuttien kesken vuosina 1987-1990.

	1987	1988	1989	1990
Svenska folkmusikinstitut	355.000	420.000	460.000	470.000
Kansanmusiikki-instituutti	922.000	692.000	1.030.000	780.000
Harmonikka-instituutti	168.000	238.000	320.000	280.000
Työväenmusiikki-instituutti	355.000	420.000	560.000	470.000

Taulukko 3. Valtionavun jakautuminen instituuttien kesken laskettuna vuoden 1990 rahanarvossa.

	1987	1988	1989	1990
Svenska folkmusikinstitut	395.825	455.288	475.180	470.000
Kansanmusiikki-instituutti	1.028.030	750.128	1.063.990	780.000
Harmonikka-instituutti	187.320	257.992	330.560	280.000
Työväenmusiikki-instituutti	395.825	455.280	578.480	470.000

Opetusministeriö myöntää varsinaisen instituuttimomentin ja kertamenon lisäksi avustuksia erityiskohteisiin, kuten levyn julkaisemiseen, koulutustoimintaan tai seminaarien järjestämiseen. Taulukoissa 4 - 6 näkyvät vuosien 1987-1989 tulolähteet. Kohtaan 'muut avustukset' sisältyvät mm. muut valtion avustukset kuin varsinainen valtionapu ja kertameno, muut julkiset avustukset ja yksityiset avustukset.

Runsaimmat omat tulot instituutit saavat koulutus- ja julkaisu toiminnasta. Kansanmusiikki-instituutilla ja Harmonikkainstituutilla on eniten koulutustoimintaa, mikä näkyy myös instituuttien omien tulojen määrässä.

Taulukko 4. Instituuttien tulolähteet vuonna 1987.

	Svenska folk-musikinstitut	Kansanmusiikki-instituutti	Harmonikka-instituutti	Työväenmusiikki-instituutti
varsinainen valtion-apu + kertameno	355.000	922.000	168.000	355.000
muut avustukset	241.340	152.993	94.416	56.874
omat tulot	26.230	588.802	98.316	221.255
YHTEENSÄ	622.570	1.663.795	360.732	633.129

Taulukko 5. Instituuttien tulolähteet vuonna 1988.

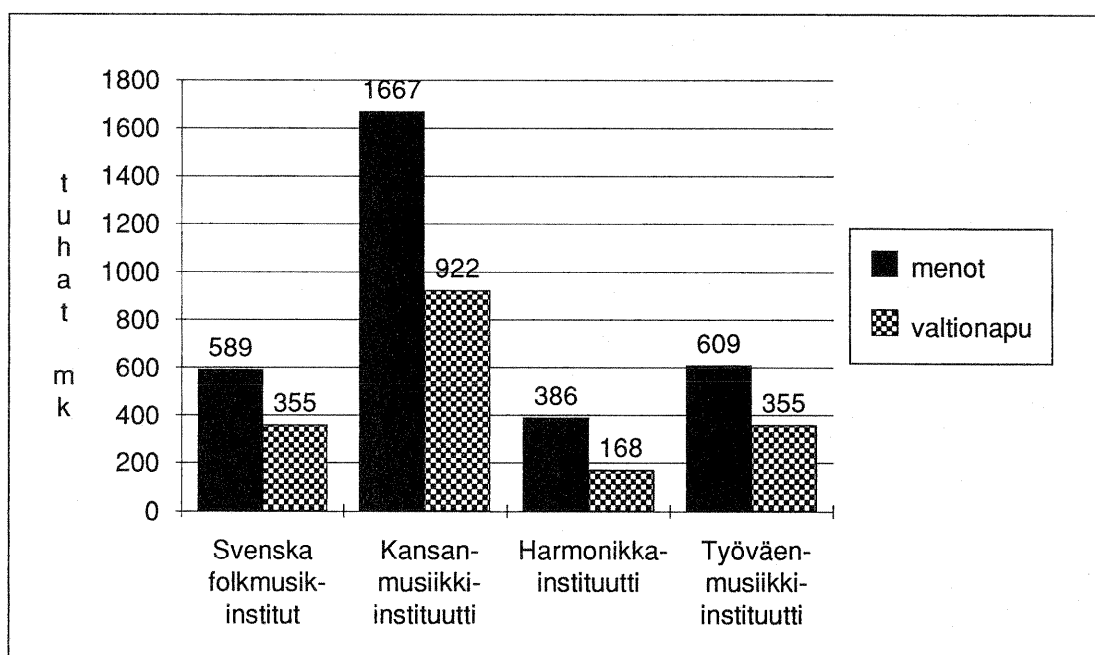
	Svenska folk-musikinstitut	Kansanmusiikki-instituutti	Harmonikka-instituutti	Työväenmusiikki-instituutti
varsinainen valtion-apu + kertameno	420.000	692.000	238.000	420.000
muut avustukset	245.548	123.000	75.000	209.161
omat tulot	25.643	634.597	107.765	20.594
YHTEENSÄ	691.191	1.449.597	420.765	649.755

Taulukko 6. Instituuttien tulolähteet vuonna 1989.

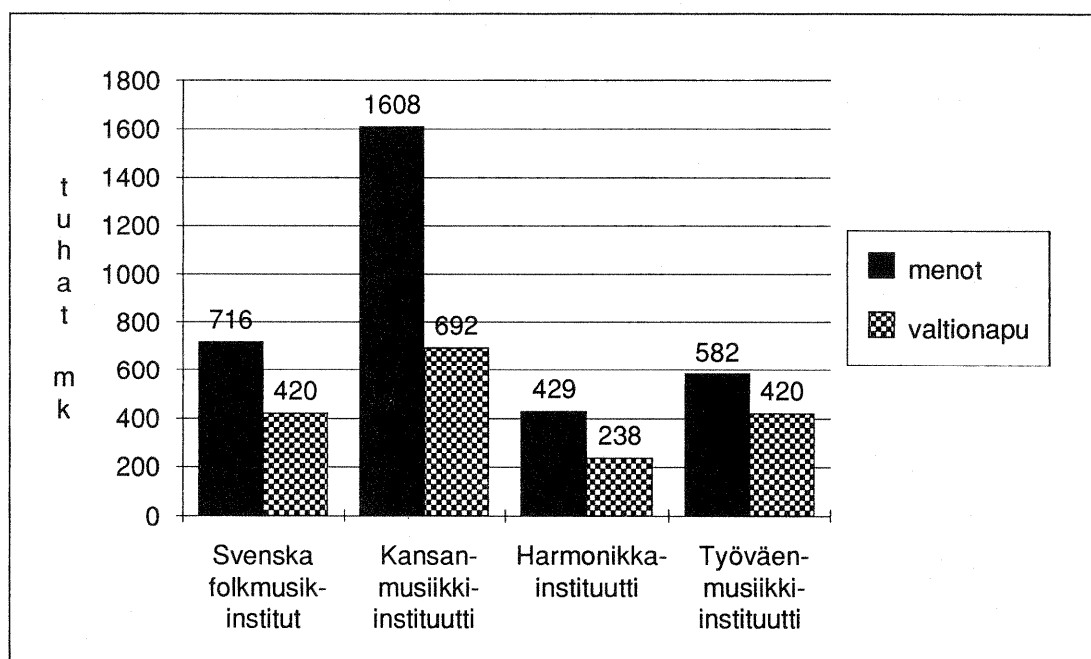
	Svenska folk-musikinstitut	Kansanmusiikki-instituutti	Harmonikka-instituutti	Työväenmusiikki-instituutti
varsinainen valtion-apu + kertameno	460.000	1.030.000	320.000	560.000
muut avustukset	182.000	114.640	86.005	122.758
omat tulot	61.799	572.000	123.113	29.390
YHTEENSÄ	703.799	1.716.640	529.118	712.148

Kyselyjakson aikana on valtionavun osuus kokonaismenoista kasvanut Harmonikkainstituutilla ja Työväenmusiikki-instituutilla, jolla se vuonna 1989 oli lähes 80 %. Svenska folkmusikinstitutin menoista valtionapu on vuosina 1987-88 kattanut noin 60 % ja vuonna 1989 luku nousi 68 %:iin. Kansanmusiikki-instituutin menoista valtionapu on kyselyjakson reunavuosina kattanut noin puolet, vuoden 1988 tuen jäädessä 43 %:iin. Vuonna 1988 kertameno oli 195.000 mk ja vuonna 1989 se nousi 700.000 mk:aan, mikä heijastuu myös valtionavun kattavuuteen.

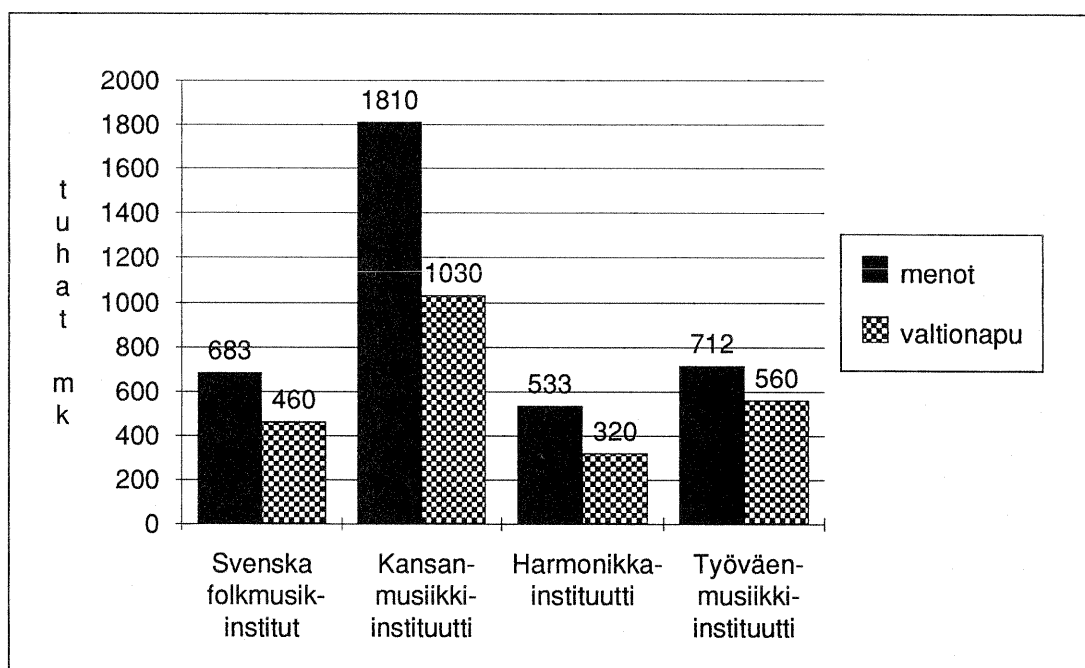
Kuvio 2. Instituuttien menot ja valtionapu vuonna 1987.



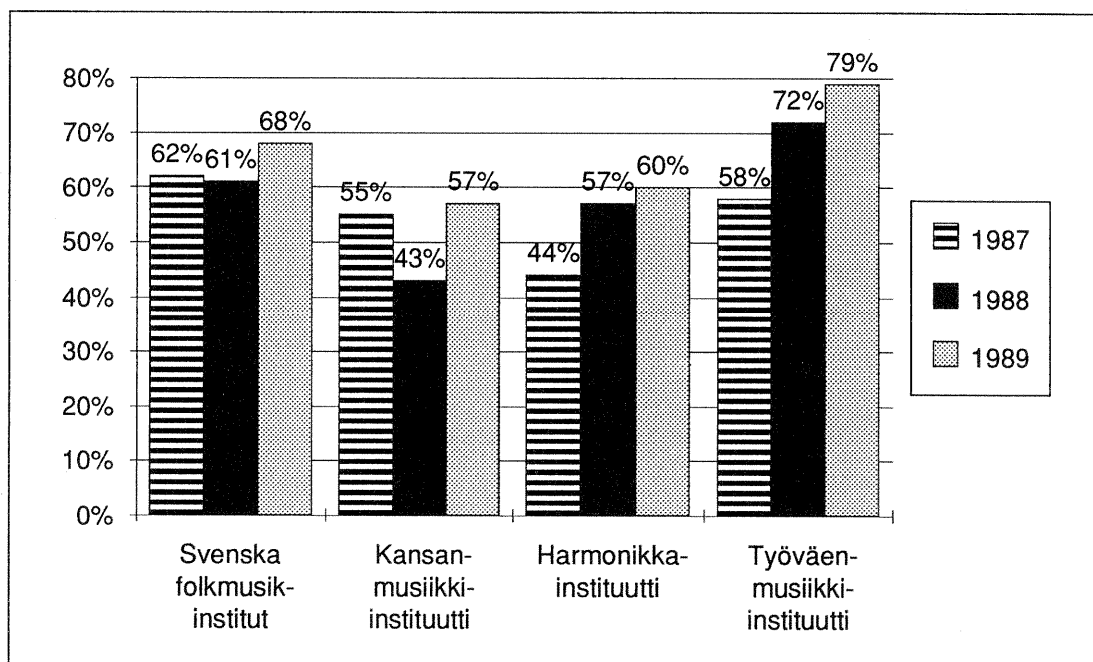
Kuvio 3. Instituuttien menot ja valtionapu vuonna 1988.



Kuvio 4. Instituuttien menot ja valtionapu vuonna 1989.



Kuvio 5. Valtionavun osuus instituuttien menoista 1987-1989.



Taulukko 7. Instituuttien menojen jakautuminen vuonna 1989.

	Svenska folk-musikinstitut	Kansanmusiikki-instituutti	Harmonikka-instituutti	Työväenmusiikki-instituutti
Palkat, sosiaalikulut	404.407	866.497	210.843	217.604
Vuokrat ym. käyttökulut	74.565	64.000	3.937	156.555
Hallinto, toimisto	38.126	158.881	46.114	77.209
Arkistointi, tallennus	125.897	*91.395	22.441	30.712
Julkaisut, tiedotus	13.144	410.511	105.830	31.155
Koulutus, kurssit	0	218.298	127.055	0
Muut, mm. matkat	26.690	0	16.740	80.665
Kansainvälinen toiminta	0	0	0	*118.571
YHTEENSÄ	682.829	1.809.582	532.960	712.471

* sisältää tutkimustoiminnan

Menojen jakautuminen alueittain tuo esille kunkin instituutin toiminnan painopisteet. Rahankäytössä on vaikea tehdä selkeitä rajauksia, koska kaikki toiminnat liittyvät toisiinsa. Kansanmusiikki-instituutti on yhdistänyt tuloslaskelmassaan tallennuksen, tutkimuksen ja arkistoinnin. Työväenmusiikki-instituutin kansainvälinen toiminta sisältää tutkimuksen. Kaikilla instituuteilla on kansainvälistä toimintaa, vaikka muilla sitä ei ole tuloslaskelmassa erotettu omaksi kohdakseen. Finlands svenska folkmusikinstitut järjesti vuonna 1989 kaksi kurssia, vaikka koulutukseen ei ole merkitty menoja.

5. YHTEENVETO

Kansan- musiikki

Instituuteista kaksi toimii kansanmusiikin alueella ja sekä Finlands svenska folkmusikinstituutin että varsinkin Kansanmusiikki-instituutin toimintakenttä on laaja. Myös Harmonikkainstituutin toimintakenttä sivuaa kansanmusiikkia. Kansanmusiikin alueella olisi syytä vahvistaa jo olemassaolevia toimintoja eikä hajoittaa voimavaroja perustamalla uutta *instituuttia*. Näyttäisi siis siltä, että instituutti on turhan mittava muoto Rääkkylän kansanmusiikkikursseille, mutta muita tapoja toteuttaa kurssit tämä ei tietenkään sulje pois.

Populaari- musiikki

Kansanmusiikkiin luetaan kuuluvaksi populaarimusiikki, mutta vain yksi Kansanmusiikki-instituutin seitsemästä tutkimushankkeesta koskee populaarimusiikkia. Käytännössä populaarimusiikin alueella toimii aktiivisimmin tällä hetkellä Työväenmusiikki-instituutti, jonka toiminta on suuntautunut työväenmusiikista populaarimusiikkiin ja etniseen musiikkiin. Työväenmusiikki-instituutti toimii lähinnä tutkimus-, julkaisu- ja tallennustoiminnan muodossa eikä harjoita koulutusta tai kurssitoimintaa. Voidaan siis nähdä, että populaarimusiikin kohdalla on instituuttien kentässä aukko, jota Rytmii-instituutti on tulossa paikkaamaan. Varsinkin populaarimusiikin koulutuksen kohdalla vaihtoehdot ovat vähissä. Oulunkylän Pop- ja jazzopiston opetusta sitoo musiikkioppilaitoksia koskeva laki, jonka Rytmii-hanke pyrkinee instituuttimuodolla kiertämään. Kansanmusiikki-institu-

tissa rockmusiikin opetus saattaisi jäädä marginaali-alueena ilman riittävää huomiota.

Jazzmusiikki Mikään musiikki-instituutti ei ole keskittynyt varsinaisesti jazzmusiikin alueeseen, joten jazzarkistohanke näyttäisi perustellulta, mutta uutta *instituuttia* ei siihenkään tarkoitukseen tarvinne perustaa. Jazzarkistohanke tulisi ehdotuksen mukaisesti sijoittaa arkistolain alaisuuteen. Arkiston sijoittaminen Oulunkylän Pop- ja jazzopiston yhteyteen säästäisi voimavaroja ja loisi keskitetyn palveluyksikön, jossa koulutus-, tutkimus-, tallennus- ja palvelutoiminnat tukisivat toisiaan.

*Saamelais-
musiikki* Mikäli saamelaiskulttuuritoimikunnan mietinnössään ehdottama saamelaismusiikki-instituutti toteutuu suunnitellussa laajuudessa, tulee musiikkikoulu toimimaan sen osana. Tähän mennessä toiminnassa olevia saamelaismusiikin kursseja on tuettu opetusministeriön käyttövaroista ja saamelaismusiikkia voidaan tukea mm. saamenkieliseen kulttuuri- ja julkaisutoimintaan varatuista varoista.

LIITE 1.**KYSELY MUSIIKKI-INSTITUUTTIEN TOIMINNASTA VUOSINA 1987 - 1989****1. TUTKIMUSHANKKEET**

Luetelkaa vuosina 1987 - 89 toteutuneet ja meneillä olevat tutkimusprojektit ja niiden rahoittajat sekä tutkimushankkeen parissa työskennelleiden henkilöiden lukumäärä.

2. KOULUTUS

Luetelkaa vuosina 1987 - 89 pidetyt koulutuskurssit ja niiden sisältö lyhyesti sekä se, kenelle kurssit on ensisijaisesti tarkoitettu.

3. JULKAISUTOIMINTA

Luetelkaa vuosina 1987 - 89 instituutin piiristä valmistuneet julkaisut ja niiden sisältö (tutkimus, lehti, tiedotus, nuotti, äänite) sekä se, missä asemassa instituutti on julkaisuun (kustantaja, tekijä, toimittaja).

4. PALVELUTOIMINTA

Kuvailkaa instituutin palvelutoimintaa: mille alueelle se painottuu ja keitä etupäässä palvellaan.

5. TIEDOTUSTOIMINTA

Kuvailkaa instituutin tiedotustoimintaa: kuinka laajalle alueelle tiedotetaan (valtakunnallinen, paikallinen) ja mistä asioista tiedotetaan.

6. TALLENNUS JA ARKISTOINTI

Luetelkaa tallennustoiminnan pääalueet ja tallennustavat vuosina 1987 - 89. Onko tallennus systemaattista ja liittyykö siihen arkistointia? Kuinka monta henkilöä tallennuksen ja arkistoinnin parissa työskentelee? Keitä tallennus palvelee?

7. KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

Kuvailkaa instituutin kansainvälistä toimintaa ja luetelkaa ulkomaiset vakiintuneet yhteistyökumppanit (instituutti, laitos).

8. INSTITUUTIN ROOLI JA TOIMINTAKENTTÄ

Kertokaa oma näkemysenne instituuttinne tehtävästä ja tarkoituksesta musiikin kentällä.

LIITE 2.

TAULUKKO- JA KUVIOLUETTELO.

- Taulukko 1.* Valtionavun ja kertamenon mk-määrä vuosina 1987-1991.
- Taulukko 2.* Valtionavun (sisältää kertamenon) jakautuminen instituuttien kesken vuosina 1987-1990.
- Taulukko 3.* Valtionavun (sisältää kertamenon) jakautuminen instituuttien kesken vuosina 1987-1990 laskettuna vuoden 1990 rahanarvossa.
- Taulukko 4.* Instituuttien tulolähteet vuonna 1987.
- Taulukko 5.* Instituuttien tulolähteet vuonna 1988.
- Taulukko 6.* Instituuttien tulolähteet vuonna 1989.
- Taulukko 7.* Instituuttien menojen jakautuminen vuonna 1989.
- Kuvio 1.* Valtionavun ja kertamenon määrä vuosina 1987-1989.
- Kuvio 2.* Instituuttien menot ja valtionapu vuonna 1987.
- Kuvio 3.* Instituuttien menot ja valtionapu vuonna 1988.
- Kuvio 4.* Instituuttien menot ja valtionapu vuonna 1989.
- Kuvio 5.* Valtionavun osuus instituuttien menoista 1987-1989.

Työpapereita – Working Papers
Taiteen keskustoimikunta, tutkimus- ja julkaisuyksikkö
Arts Council of Finland, Research and Publications Unit
(ISSN 0788-5318)

- Nr 1 Ritva Mitchell & Sari Karttunen: Why and How to Define an Artist?
Types of Definitions and their Implications for Empirical Research Results.
Arts Council of Finland. Helsinki 1991. ISBN 951-47-4484-5.
- Nr 2 Matti Lahtinen: Evaluating Music Policy.
Applying Ethnomusicological Frame of Reference to the Study of "A Political System
Directing the Production of Music".
Arts Council of Finland. Helsinki 1991. ISBN 951-47-4485-3.
- Nr 3 Tuulikki Karjalainen: Kuhmo Chamber Music Festival.
The Structure of the Festival's Economy and the Economic Impact of Festival.
Arts Council of Finland. Helsinki 1991. ISBN 951-47-4486-1.
- Nr 4 Auli Irjala: Säveltäiteilijätutkimus. Tutkimusjoukon kokoaminen.
Taiteen keskustoimikunta. Helsinki 1991. ISBN 951-47-4417-9.
- Nr 5 Auli Irjala: Selvitys musiikki-instituuttien toiminnasta vuosina 1987-1989.
Taiteen keskustoimikunta. Helsinki 1991. ISBN 951-47-4487-X.



Toimittajat – Editors:

Ritva Mitchell & Eija Ristimäki
Taiteen keskustoimikunta – Arts Council of Finland
Tutkimus- ja julkaisuyksikkö – Research and Publications Unit
Mariankatu 5
PL 293 – P.O. BOX 293
00171 Helsinki
Puh. – Tel 90 - 134 171
Telefax 90 - 624 313